

A9-0164/2024

4.4.2024

*****I**

MIETINTÖ

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttamisesta
(COM(2016)0467/COM(2020)0611) – C9- 0039/2024 – 2016/0224B(COD))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Fabienne Keller

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Tarkistukset säädösesitykseen

Palstoina esitettävät parlamentin tarkistukset

Poistettava teksti merkitään vasempaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään molempiin palstoihin ***lihavoidulla kursiivilla***. Uusi teksti merkitään oikeaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***.

Tarkistuksen tunnistetietojen ensimmäisellä ja toisella rivillä ilmoitetaan käsiteltävänä olevan säädösesityksen kohta, jota tarkistetaan. Jos tarkistus koskee olemassa olevaa säädöstä, jota säädösesityksellä muutetaan, tunnistetietojen kolmannella rivillä ilmoitetaan muutettavan säädöksen tyyppi ja numero ja neljännellä rivillä tarkistettavan tekstinkohdan paikannus.

Konsolidoituna tekstinä esitettävät parlamentin tarkistukset

Uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Poistettava teksti merkitään symbolilla ¶ tai yliviivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti ***lihavoidaan ja kursivoidaan*** ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli. Parlamentin yksiköiden tekemiä lopullisen tekstin teknisiä muutoksia ei merkitä.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5	
OIKEUDELLISTEN ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO OIKEUSPERUSTASTA	
.....	35
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA.....	43

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttamisesta (COM(2016)0467/COM(2020)0611) – C9- 0039/2024 – 2016/0224B(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2016)0467) ja muutetun ehdotuksen (COM(2020)0611),
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan, 78 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0039/2024),
- ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan lausunnon ehdotetusta oikeusperustasta,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan,
- ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 14. joulukuuta 2016¹ ja 25. helmikuuta 2021² antamat lausunnot,
- ottaa huomioon alueiden komitean 8. helmikuuta 2017³ ja 19. maaliskuuta 2021⁴ antamat lausunnot,
- ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen sekä neuvoston edustajan 8. helmikuuta 2024 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
- ottaa huomioon puheenjohtajakokouksen 21. helmikuuta 2024 tekemän päätöksen, jolla kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle myönnettiin lupa jakaa lainsäädäntömenettely kahteen osaan ja jättää täysistunnon käsiteltäväksi kaksi erillistä konsolidoitua tekstiä,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 59 ja 40 artiklan,
- ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan

¹ EUVL C 75, 10.3.2017, s. 97.

² EUVL C 155, 30.4.2021, s. 64.

³ EUVL C 207, 30.6.2017, s. 67.

⁴ EUVL C 175, 7.5.2021, s. 32.

mietinnön (A9-0164/2024),

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

Tarkistus 1

EUROOPAN PARLAMENTIN TARKISTUKSET*

komission ehdotukseen

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan, ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen, sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille, ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnot⁵, ottavat huomioon alueiden komitean lausunnot⁶, noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä⁷,

* Tarkistukset: uusi tai muutettu teksti merkitään lihavoidulla kursiivilla, poistot symbolilla ■ .

⁵ EUVL C 75, 10.3.2017, s. 97 ja EUVL C 155, 30.4.2021, s. 64.

⁶ EUVL C 207, 30.6.2017, s. 67 ja EUVL C 175, 7.5.2021, s. 32.

⁷ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu päivänä ...kuuta ... [(EUVL ...)] / (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty päivänä ...kuuta

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) *Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen muodostavan unionin olisi varmistettava, että henkilöitä ei tarkasteta sisärajoilla, kehitettävä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita, ulkorajavalvontaa ja palauttamista koskeva yhteinen politiikka ja estettävä luvaton liikkuminen jäsenvaltioiden välillä. Toiminnan perusteena olisi oltava jäsenvaltioiden välinen yhteisvastuu ja oikeudenmukainen vastuunjako, sen olisi oltava oikeudenmukaista myös kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä kohtaan ja siinä olisi noudatettava perusoikeuksia kaikilta osin.*

- (2) *Tämän asetuksen tavoitteena on keventää, yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden menettelyjä ottamalla käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely. Kyseistä menettelyä olisi sovellettava niihin kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joiden hakemus on hylätty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/...⁸⁺ säädetyn rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn, jäljempänä 'rajalla tapahtuva turvapaikkamenettely', yhteydessä.*
- (3) *Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita asetus (EU) 2024/...⁺⁺ ei sido, tässä asetuksessa olevia viittauksia asetuksen (EU) 2024/...⁺⁺ säännöksiin olisi pidettävä viittauksina vastaaviin säännöksiin, jotka ne ovat saattaneet sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöönsä.*
- (4) *Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kohtelun osalta jäsenvaltioita sitovat niiden kansainvälisen oikeuden välineiden mukaiset velvoitteet, joiden osapuolia ne ovat.*
- (5) *Jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu soveltaessaan niitä tämän asetuksen säädöksiä, jotka voivat vaikuttaa alaikäisiin.*

⁸ *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (EUVL L, ..., ELI: ...).*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) olevan asetuksen numero ja alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä ja EUVL-viite.*

⁺⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) olevan asetuksen numero.*

(6) Monet kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset tehdään jäsenvaltion ulkorajalla tai kauttakulkualueella, ja niitä tekevät myös henkilöt, jotka on otettu kiinni ulkorajan luvattoman ylittämisen yhteydessä, eli ulkorajan sääntöjenvastaisen ylittämisen hetkellä tai lähellä ulkorajaa sen ylittämisen jälkeen, tai henkilöt, jotka ovat nousseet maihin etsintä- ja pelastusoperaation seurauksena. Seulonta on tarpeen, jotta voidaan toteuttaa tunnistaminen sekä turvallisuus- ja terveystarkastukset ulkorajalla sekä ohjata asianomaiset kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt asianmukaisiin menettelyihin. Seulonnan jälkeen kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt olisi ohjattava asianmukaiseen turvapaikka- tai palauttamismenettelyyn tai heiltä olisi evättävä maahanpääsy. Sen vuoksi olisi luotava maahantuloa edeltävä vaihe, joka koostuu seulonnasta ja tapauksen mukaan rajalla tapahtuvasta turvapaikkamenettelystä sekä rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä. Kaikkia sääntöjenvastaisesti maahan tulleita henkilöitä koskevien menettelyjen kaikkien vaiheiden välillä olisi oltava saumattomat ja tehokkaat yhteydet.

- (7) *Tulo alueelle ei ole sallittu, jos hakijalla ei ole oikeutta jäädä alueelle, jos hän ei ole pyytänyt lupaa jäädä alueelle asetuksessa (EU) 2024/...⁺ säädettyä muutoksenhakumenettelyä varten tai jos tuomioistuin on päättänyt, että hän ei saisi saada jäädä odottamaan tällaisen muutoksenhakumenettelyn tulosta. Tällaisissa tapauksissa turvapaikkamenettelyn ja palauttamismenettelyn välisen jatkuvuuden varmistamiseksi palauttamismenettely olisi myös rajamenettelyn yhteydessä toteutettava ajassa, joka ei ylitä 12:ta viikkoa. Kyseinen ajanjakso olisi laskettava alkavaksi siitä hetkestä, jolloin hakijalla, kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä ei enää ole oikeutta jäädä alueelle tai hänen ei enää sallita jäädä alueelle.*
- (8) *Jotta voidaan taata kaikkien niiden kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden yhdenvertainen kohtelu, joiden hakemus on hylätty rajamenettelyn yhteydessä, jos jäsenvaltio on päättänyt olla soveltamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY⁹ säännöksiä niissä säädetyn asiaankuuluvan poikkeuksen nojalla kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, eikä se tee asianomaisesta kolmannen maan kansalaisesta palauttamispäätöstä, asianomaisen hakijan, kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön kohtelun ja suojelun tason olisi oltava direktiivin 2008/115/EY säännöksen, joka koskee suotuisampia säännöksiä niiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, joihin ei sovelleta kyseistä direktiiviä, mukaisia ja vastattava sitä, mitä sovelletaan palauttamispäätöksen kohteena oleviin henkilöihin.*

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) olevan asetuksen numero.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

(9) *Sovellettaessa rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä olisi sovellettava tiettyjä direktiivin 2008/115/EY säännöksiä, koska niillä säännellään rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn osia, joista ei säädetä tässä asetuksessa. Kyseessä ovat erityisesti säännökset, jotka koskevat määritelmiä, suotuisampia säännöksiä, palauttamiskieltoa, lapsen etua, perhe-elämää ja terveydentilaa, pakenemisen vaaraa, yhteistyövelvoitetta, vapaaehtoiseen paluuseen käytettävissä olevaa aikaa, palauttamispäätöstä, maastapoistamista, maastapoistamisen lykkäämistä, ilman huoltajaa olevien alaikäisten palauttamista ja maastapoistamista, maahantulokieltoja, ennen palauttamista sovellettavia suojalausekkeita, säilöönottoa, säilöönoton edellytyksiä, alaikäisten ja perheiden säilöönottoa sekä hätätilanteita. Jotta vähennettäisiin sellaisten alueella laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden luvattoman maahantulon ja liikkumisen vaaraa, joihin sovelletaan rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä, vapaaehtoista paluuta varten olisi myönnettävä tietty aika. Vapaaehtoista paluuta varten olisi myönnettävä tietty aika vain pyynnöstä, ja se ei saisi ylittää 15:tä päivää eikä se saisi antaa oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltioiden alueelle. Asianomaisten henkilöiden olisi luovutettava kaikki hallussaan olevat voimassaolevat matkustusasiakirjat toimivaltaisille viranomaisille niin pitkäksi ajaksi kuin se on tarpeen heidän pakenemisensa estämiseksi. Tässä asetuksessa säädetty palauttamista koskevat säännökset eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta päättää milloin tahansa myöntää alueellaan laittomasti oleskelevalle kolmannen maan kansalaiselle erillisen oleskeluluvan tai muun luvan, joka oikeuttaa oleskeluun yksilöllisten inhimillisten syiden tai humanitaaristen tai muiden syiden perusteella.*

- (10) *Jos laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö ei palaa tai häntä ei poisteta maasta rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn enimmäisaikana, palauttamismenettelyä olisi jatkettava direktiivissä 2008/115/EY säädetyin mukaisesti.*
- (11) *Jos hakijalla, kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä, joka on otettu säilöön asetuksessa (EU) .../...⁺ säädetyin rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana, ei enää ole oikeutta jäädä eikä hänen ole sallittu jäädä alueelle, jäsenvaltioiden olisi voitava jatkaa säilöönottoa maahantulon estämiseksi ja palauttamismenettelyn toteuttamiseksi noudattaen direktiivissä 2008/115/EY säädetyjä säilöönottoa koskevia takeita ja edellytyksiä. Hakija, kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö, jota ei ole otettu säilöön tällaisen rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana ja jolla ei enää ole oikeutta jäädä ja jonka ei ole sallittu jäädä alueelle, olisi myös voitava ottaa säilöön, jos on olemassa pakenemisen vaara, jos hän välttelee tai vaikeuttaa palauttamista tai jos hän on vaaraksi yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle. Kyseisen säilöönoton keston olisi oltava mahdollisimman lyhyt eikä se saisi ylittää rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn enimmäiskestoja. Jos laittomasti oleskelevaa kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä ei palauteta tai häntä ei poisteta maasta kyseisen ajan kuluessa ja rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn soveltaminen päättyy, olisi sovellettava direktiiviä 2008/115/EY. Kyseisessä direktiivissä säädetyin säilöönoton enimmäiskeston olisi sisällyttävä rajalla tapahtuvassa palauttamismenettelyssä sovelletun säilöönoton kesto.*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 16/24 (2016/0224(COD)) olevan asetuksen numero.*

(12) *Sellaisten sääntöjenvastaisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden, joiden hakemus on hylätty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/...¹⁰⁺ määritellyssä kriisitilanteessa rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä ja joilla ei ole oikeutta jäädä ja joiden ei sallita jäädä alueelle, palauttamista olisi kriisitilanteessa helpotettava rajalla tapahtuvalla palauttamismenettelyllä siten, että toimivaltaisille kansallisille viranomaisille annetaan tarvittavat välineet ja riittävästi aikaa toteuttaa palauttamismenettelyt asianmukaista huolellisuutta noudattaen. Jotta kriisitilanteisiin voitaisiin reagoida tuloksellisesti, rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä olisi voitava soveltaa kriisitilanteessa myös sellaisiin hakijoihin, kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joihin sovelletaan rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä ja joiden hakemus on hylätty ennen sen asetuksessa (EU) 2024/...⁺⁺ säädetyn neuvoston täytäntöönpanopäätöksen antamista, jossa jäsenvaltion todetaan olevan kriisitilanteessa, ja joilla ei ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle tällaisen päätöksen antamisen jälkeen.*

¹⁰ *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/... toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisitilanteissa ja ylivoimaisen esteen tilanteissa (EUVL L, ..., ELI:...).*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) olevan asetuksen numero ja alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä ja EUVL-viite.*

⁺⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) olevan asetuksen numero.*

- (13) *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 72 artiklan mukaisesti tämä asetus ei vaikuta niihin velvollisuuksiin, joita jäsenvaltioilla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi ja sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi.*
- (14) *Jotta voidaan varmistaa rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä koskevien tämän asetuksen säännösten johdonmukainen täytäntöönpano viimeistään tämän asetuksen soveltamisen ajankohtana, olisi laadittava ja toteutettava unionin ja jäsenvaltioiden tason täytäntöönpanosuunnitelmia, joissa yksilöidään puutteita ja operatiivisia toimia kunkin jäsenvaltion osalta.*
- (15) *Tämän asetuksen soveltamista olisi arvioitava säännöllisin väliajoin.*
- (16) *Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline, jäljempänä 'BMVI', perustettiin yhdennetyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1148¹¹, ja sen toimintapoliittisena tavoitteena on varmistaa vahva ja tehokas Euroopan yhdennetty rajaturvallisuus ulkorajoilla muun muassa ehkäisemällä ja havaitsemalla laitonta maahanmuuttoa sekä hallitsemalla muuttovirtoja. Asetuksen (EU) 2021/1148 tavoitteiden saavuttamista helpottaisi, jos sallitaan tämän yhteisvastuutoimien välineen mukainen tuen rahoittaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/...¹²⁺ yhteydessä. Asetus (EU) 2021/1148 olisi sen vuoksi muutettava.*
- (17) *BMVI:n ja muiden asiaankuuluvien unionin rahastojen, jäljempänä 'rahastot', varoja olisi voitava ottaa käyttöön jäsenvaltioiden tukemiseksi niiden pyrkimyksissä soveltaa asetusta (EU) 2024/...⁺⁺ rahastojen käyttöä koskevien sääntöjen mukaisesti ja rajoittamatta muita tavoitteita, joita rahastoilla tuetaan. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää määrärahoja asianomaisista ohjelmistaan, mukaan lukien väliarvioinnin jälkeen saataville annettavat määrät. Asiaankuuluvista temaattisista rahoitusvälineistä olisi voitava antaa lisätukea*

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta yhdennetyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L, ..., ELI:...).

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) olevan asetuksen numero ja alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä ja EUVL-viite.

⁺⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) olevan asetuksen numero.

erityisesti niille jäsenvaltioille, joiden saattaa olla tarpeen lisätä kapasiteettiaan rajoilla.

- (18) *Asetusta (EU) 2021/1148 olisi muutettava, jotta unionin talousarviosta voidaan taata täysimääräinen rahoitusosuus yhteisvastuutoimien tukikelpoisiin kokonaismenoihin ja ottaa kyseisten toimien osalta käyttöön erityisiä raportointivaatimuksia osana rahastojen täytäntöönpanoa koskevia voimassa olevia raportointivaatimuksia. Kyseistä asetusta olisi muutettava myös, jotta jäsenvaltioiden sallitaan antaa rahoitusosuuksia BMVI:hin ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muodossa.*
- (19) *Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joka on ottaa käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely, säätää väliaikaisista erityissäännöistä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot pystyvät puuttumaan kriisitilanteisiin, ja sallia asetuksen (EU) 2021/1148 mukaisen yhteisvastuutoimiin tarkoitetun tuen rahoittaminen asetuksen (EU) 2024/...⁺ yhteydessä, vaan se voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.*
- (20) *Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän asetuksen, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään.*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) olevan asetuksen numero.*

- (21) *Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY¹³ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.*
- (22) *Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen¹⁴ ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY¹⁵ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.*
- (23) *Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen¹⁶ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY¹⁷ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.*

¹³ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

¹⁴ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

¹⁵ Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31).

¹⁶ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹⁷ Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1).

- (24) *Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen¹⁸ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU¹⁹ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.*
- (25) *Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', tunnustetut periaatteet. Tällä asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen ja edistämään perusoikeuskirjan 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 ja 47 artiklan soveltamista,*

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

¹⁸ EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.

¹⁹ Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19).

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

- 1. Tällä asetuksella otetaan käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely. Menettelyä sovelletaan niihin kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joiden hakemus on hylätty asetuksen (EU) 2024/...⁺ 43–54 artiklassa säädetyn rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn, jäljempänä 'rajalla tapahtuva turvapaikkamenettely', yhteydessä. Siinä säädetään myös väliaikaisista erityissäännöistä, jotka koskevat rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn soveltamista asetuksen (EU) 2024/...⁺⁺1 artiklan 4 kohdassa määritellyissä kriisitilanteissa.*

Tällä asetuksella myös muutetaan asetus (EU) 2021/1148 tarkoituksena sallia mainitun asetuksen mukaisen yhteisvastuutoimiin tarkoitetun tuen rahoitus asetuksen (EU) 2024/...⁺⁺⁺ yhteydessä.

- 2. Tämän asetuksen III luvun nojalla hyväksytyjen väliaikaisten toimien on täytettävä tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta koskevat vaatimukset, niiden on oltava tarkoituksenmukaisia, jotta niillä voidaan saavuttaa niille asetetut tavoitteet ja varmistaa hakijoiden oikeuksien suojele, ja niiden on oltava yhdenmukaisia perusoikeuskirjaan ja kansainväliseen oikeuteen perustuvien jäsenvaltioiden velvoitteiden kanssa.*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) olevan asetuksen numero.*

⁺⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) olevan asetuksen numero.*

⁺⁺⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) olevan asetuksen numero.*

3. *Tämän asetuksen III luvussa säädettyjä toimenpiteitä on sovellettava vain siinä laajuudessa kuin tilanne edellyttää, väliaikaisesti ja rajatusti ja vain poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jäsenvaltiot voivat soveltaa III luvussa säädettyjä toimia pyynnöstä ainoastaan siinä määrin kuin niistä säädetään asetuksen (EU) 2024/...⁺ 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa päätöksessä.*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) olevan asetuksen numero.*

2 artikla

Viittaukset asetukseen (EU) 2024/...⁺

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita asetus (EU) 2024/...⁺ ei sido, tässä asetuksessa olevia viittauksia asetuksen (EU) 2024/...⁺ säännöksiin olisi pidettävä viittauksina sellaisiin vastaaviin säännöksiin, jotka ne ovat saattaneet sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöönsä.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) 'kansainvälistä suojelua koskevalla hakemuksella' tai 'hakemuksella' asetuksen (EU) 2024/...⁺ 3 artiklan 12 alakohdassa määriteltyä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta tai hakemusta;*
- b) 'hakijalla' asetuksen (EU) 2024/...⁺ 3 artiklan 13 alakohdassa määriteltyä hakijaa.*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) olevan asetuksen numero.*

II LUKU

RAJALLA TAPAHTUVA PALAUTTAMISMENETTELY

4 artikla

Rajalla tapahtuva palauttamismenettely

- 1. Kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt, joiden hakemus on hylätty rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä, eivät saa tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle.*
- 2. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että 1 kohdassa tarkoitetut henkilöt oleskelevat enintään 12 viikon ajan ulkorajalla tai kauttakulkualueilla tai niiden läheisyydessä olevissa paikoissa. Jos jäsenvaltio ei pysty majoittamaan tällaisia henkilöitä kyseisiin paikkoihin, se voi käyttää muita alueellaan sijaitsevia paikkoja. Tämä 12 viikon ajanjakso alkaa päivästä, jona hakijalla, kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä ei enää ole oikeutta jäädä ja hänen ei sallita jäädä jäsenvaltion alueelle. Vaatimusta oleskella jossain tietyssä paikassa tämän kohdan mukaisesti ei katsota luvaksi tulla jonkin jäsenvaltion alueelle tai oleskella siellä. Kyseisissä paikoissa vallitsevien olosuhteiden on vastattava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/...²⁰⁺⁺ 19 ja 20 artiklan mukaisia aineellisia vastaanotto-olosuhteita ja terveydenhoitoa koskevia normeja, sillä niitä sovelletaan henkilöihin, jotka katsotaan vielä hakijoiksi.*

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (uudelleenlaadittu) (EUVL L, ..., ELI: ...).

⁺⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)) olevan asetuksen numero ja alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä ja EUVL-julkaisuviite.

3. *Tätä artiklaa sovellettaessa sovelletaan direktiivin 2008/115/EY 3 artiklaa, 4 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklaa, 6 artiklan 1–5 kohtaa, 7 artiklan 2 ja 3 kohtaa, 8–11 artiklaa, 12 artiklaa, 14 artiklan 1 kohtaa, 15 artiklan 2–4 kohtaa ja 16–18 artiklaa.*
4. *Jos palauttamispäätöstä ei voida panna täytäntöön 2 kohdassa tarkoitettuna enimmäisaikana, jäsenvaltioiden on jatkettava palauttamismenettelyä direktiivin 2008/115/EY mukaisesti.*

5. *Edellä 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille on myönnettävä vapaaehtoista paluuta varten tietty aika paitsi, jos on olemassa pakenemisen vaara tai jos heidän hakemuksensa on hylätty rajalla tapahtuvassa turvapaikkamenettelyssä ilmeisen perusteettomana tai jos asianomainen henkilö on vaaraksi jäsenvaltioiden yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle, sanotun kuitenkin rajoittamatta näiden henkilöiden mahdollisuutta palata vapaaehtoisesti milloin tahansa. Vapaaehtoista paluuta varten myönnetään tietty aika vain pyynnöstä, ja se ei saa ylittää 15:tä päivää eikä se anna oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle. Tätä kohtaa sovellettaessa tällaisten henkilöiden on luovutettava kaikki hallussaan olevat voimassaolevat matkustusasiakirjat toimivaltaisille viranomaisille siksi ajaksi, joka on tarpeen pakenemisen estämiseksi.*
6. *Jäsenvaltioiden, jotka sen jälkeen, kun hakemus on hylätty rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä, epäävät pääsyn maahan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/399²¹ 14 artiklan mukaisesti ja jotka ovat päättäneet olla soveltamatta direktiiviä 2008/115/EY tällaisissa tapauksissa kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, on varmistettava, että kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä, joilta on evätty pääsy maahan, kohdellaan ja suojellaan direktiivin 2008/115/EY 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti sekä tämän artiklan 2 kohdan ja tämän asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaista kohtelua ja suojelun tasoa vastaavasti.*

5 artikla

Säilöönotto

1. *Säilöönotto voidaan määrätä vasta viimeisenä keinona, jos se osoittautuu välttämättömäksi kunkin tapauksen yksilöllisen arvioinnin perusteella ja jos muita lievempiä keinoja ei voida soveltaa tehokkaasti.*

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1).

2. *Tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä, jotka on otettu säilöön rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana ja joilla ei enää ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle, voidaan edelleen pitää säilössä asianomaisen jäsenvaltion alueelle tulon estämiseksi, palauttamisen valmistelemiseksi tai maastapoistamisen toteuttamiseksi.*
3. *Tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut henkilöt, joita ei ole otettu säilöön rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana ja joilla ei ole enää oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle, voidaan ottaa säilöön, jos on olemassa direktiivissä 2008/115/EY tarkoitettu pakenemisen vaara, jos he välittelevät palauttamista tai maastapoistamista tai vaikeuttavat palauttamisen tai maastapoistamisen valmistelua taikka ovat vaaraksi yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle.*
4. *Säilöönotto on pidettävä mahdollisimman lyhytaikaisena, ja sitä saa jatkaa vain niin kauan kuin on olemassa kohtuullinen mahdollisuus maastapoistamiseen ja maastapoistamisjärjestelyt ovat näin ollen kesken ja ne hoidetaan asianmukaisella ripeydellä. Säilöönoton kesto ei saa ylittää tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa, ja kun välittömästi tämän artiklan mukaisen säilöönoton jälkeen määrätään uusi säilöönotto, sen kesto on laskettava mukaan direktiivin 2008/115/EY 15 artiklan 5 ja 6 kohdassa vahvistettuihin säilöönoton enimmäiskestoihin.*
5. *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/2303²² perustettu Euroopan unionin turvapaikkavirasto laatii mainitun asetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] ohjeet säilöönnotolle vaihtoehtoisista erilaisista käytännöistä, joihin voitaisiin turvautua rajamenettelyn yhteydessä.*

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2303, annettu 15 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) N:o 439/2010 kumoamisesta (EUVL L 468, 30.12.2021, s. 1).

III LUKU

KRIISITILANTEISSA SOVELLETTAVAT POIKKEUKSET

6 artikla

Kriisitilanteessa rajalla tapahtuvaan palauttamismenettelyyn sovellettavat toimet

1. *Jäsenvaltiot voivat asetuksen (EU) 2024/...⁺ 1 artiklan 4 kohdassa määritellyssä kriisitilanteessa ja sellaisten laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden osalta, joiden hakemus on hylätty rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn yhteydessä asetuksen (EU) 2024/...⁺ 11 artiklan 3, 4 ja 6 kohdan mukaisesti ja joilla ei ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden ei sallita jäädä alueelle, tehdä seuraavia poikkeuksia:*
 - a) *poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat pidentää kyseisten kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden kyseisessä artiklassa tarkoitetuissa paikoissa pitämisen enimmäisaikaa enintään kuuden viikon lisäajalla;*
 - b) *poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa säädetään, säilöönottoaika ei saa ylittää tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettua aikaa, ja sen kesto on laskettava mukaan direktiivin 2008/115/EY 15 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyihin säilöönoton enimmäisaikoihin.*
2. *Tämän artiklan 1 kohtaa sovelletaan myös niihin hakijoihin, kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, joihin sovelletaan rajalla tapahtuvaa turvapaikkamenettelyä ja joiden hakemus on hylätty ennen asetuksen (EU) 2024/...⁺ 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen antamista ja joilla ei ole oikeutta jäädä alueelle ja joiden sallita jäädä alueelle kyseisen täytäntöönpanopäätöksen antamisen jälkeen.*

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) olevan asetuksen numero.*

3. *Järjestöillä ja henkilöillä, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan lupa tarjota neuvontaa, on oltava tosiasiallinen pääsy säilöönottoyksiköissä pidettyjen tai rajanylityspaikoilla olevien hakijoiden luo. Jäsenvaltiot voivat asettaa rajoituksia tällaisille toimille, jos tällaiset rajoitukset ovat kansallisen lainsäädännön nojalla objektiivisesti tarpeellisia säilöönottoyksikön turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai hallinnoinnin kannalta, edellyttäen kuitenkin, että pääsyä ei rajoiteta ankarasti tai tehdä mahdottomaksi.*

7 artikla

Menettelysäännöt

Jos jäsenvaltio katsoo olevansa asetuksen (EU) .../...⁺ 1 artiklan 4 kohdassa määritellyssä kriisitilanteessa, se voi pyytää lupaa soveltaa tämän asetuksen 6 artiklassa säädettyjä poikkeuksia. Jos jäsenvaltio esittää tällaisen pyynnön, sovelletaan tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2024/...⁺ 2–6 artiklaa ja 17 artiklan 3 ja 4 kohtaa. Jos on jo aloitettu asetuksen (EU) 2024/...⁺ 2 artiklan mukainen menettely poikkeuksen soveltamista koskevan luvan saamiseksi, jäsenvaltiot voivat esittää pyynnön tämän asetuksen 6 artiklassa säädettyjen poikkeusten soveltamisesta mainitun menettelyn yhteydessä.

8 artikla

Erityiset säännökset ja takeet

Jäsenvaltion, joka soveltaa 6 artiklassa säädettyä poikkeusta, on asianmukaisesti ilmoitettava sovelletuista toimista ja niiden kestosta asianomaisille kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille kielellä, jota kyseiset kolmannen maan kansalaiset tai kansalaisuudettomat henkilöt ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

⁺ *EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) olevan asetuksen numero.*

IV LUKU
ASETUKSEN (EU) 2021/1148 MUUTTAMINEN

9 artikla

Asetuksen (EU) 2021/1148 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2021/1148 seuraavasti:

1) lisätään 2 artiklaan alakohta seuraavasti:

”11) ’yhteisvastuutoimella’ toimea, jonka laajuus vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/...⁺ 56 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja jota rahoitetaan mainitun asetuksen 64 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla jäsenvaltioiden rahoitusosuuksilla.

*** Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L, ..., ELI:...).**”;

2) lisätään 10 artiklaan kohta seuraavasti:

”3. Tämän asetuksen mukaista tukea voidaan rahoittaa yhteisvastuutoimien toteuttamiseksi jäsenvaltioiden ja muiden julkisten tai yksityisten avunantajien ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muodossa suorittamalla rahoitusosuuksilla varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.”;

⁺ EUVL: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) olevan asetuksen numero ja alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä ja EUVL-viite.

3) *lisätään 12 artiklaan kohta seuraavasti:*

”7 a. Unionin talousarviosta maksettavan rahoituksen osuus voidaan korottaa 100 prosenttiin yhteisvastuutoimien kaikista tukikelpoisista menoista.”;

4) *lisätään 29 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan alakohta seuraavasti:*

”aa) yhteisvastuutoimien toteutus, mukaan lukien rahoitusosuuksien jakautuminen toimikohtaisesti ja kuvaus rahoituksen tuloksena saavutetuista tärkeimmistä tuloksista;”;

- 5) *lisätään liitteessä II olevaan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:*
- ”h) yhteisvastuutoimien tukeminen liitteessä III olevassa 1 kohdassa säädetyn tuen soveltamisalan mukaisesti.”;*
- 6) *muutetaan liite VI seuraavasti:*
- a) *lisätään taulukossa 1 olevaan I kohtaan alakoodi seuraavasti:*
- ”030 Yhteisvastuutoimet”;*
- b) *muutetaan taulukko 3 seuraavasti:*
- i) *korvataan koodit 005 ja 006 seuraavasti:*
- ”005 17 artiklassa tarkoitettu erityinen kauttakulkujärjestely*
- 006 Asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 2 kohdan kattamat toimet”;*
- ii) *lisätään koodit seuraavasti:*
- ”007 Asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 3 kohdan kattamat toimet*
- 008 Häätäapu*
- 009 Yhteisvastuutoimet”.*

V LUKU
LOPPUSÄÄNNÖKSET

10 artikla

Viranomaisten valitusmahdollisuus

Tämä asetus ei vaikuta viranomaisten mahdollisuuteen valittaa hallinnollisista tai oikeudellisista päätöksistä kansallisen oikeuden mukaisesti.

11 artikla

Määräaikojen laskeminen

Kaikki tässä asetuksessa säädetyt määräajat lasketaan seuraavasti:

- a) jos päivinä, viikkoina tai kuukausina ilmoitettu määräaika lasketaan alkavaksi jonkin tapahtuman tai toiminnan toteuttamisen hetkestä, tapahtumapäivän tai toiminnan toteuttamispäivän ei katsota sisältyvän tähän määräaikaan;*
- b) viikkoina tai kuukausina ilmaistu määräaika päättyy määräajan viimeisen viikon tai kuukauden sen viikonpäivän päättyttyä, joka nimeltään tai järjestysnumeroltaan vastaa sitä tapahtumapäivää tai toiminnan toteuttamispäivää, josta määräaika on laskettava. Jos kuukausina ilmaistun määräajan viimeisessä kuukaudessa ei ole päivää, jona määräajan tulisi päättyä, määräaika päättyy keskiyöllä tuon viimeisen kuukauden viimeisenä päivänä;*
- c) lauantait, sunnuntait ja asianomaisen jäsenvaltion yleiset vapaapäivät sisältyvät määräaikoihin; jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, sitä seuraava työpäivä lasketaan määräajan viimeiseksi päiväksi.*

12 artikla

Siirtymätoimenpiteet

Komissio esittää neuvostolle viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien unionin elinten, toimistojen ja virastojen kanssa yhteisen täytäntöönpanosuunnitelman, jossa arvioidaan havaittuja puutteita ja vaadittuja operatiivisia toimia, sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot ovat riittävän valmiita panemaan tämän asetuksen II luvun täytäntöön viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [tämän asetuksen voimaantuloa seuraavan kahdennenkymmenennenviidennen kuukauden ensimmäinen päivä] sen soveltamisen alkamispäivänä, ja antaa tästä tiedon Euroopan parlamentille.

Kunkin jäsenvaltion on kyseisen yhteisen täytäntöönpanosuunnitelman perusteella ja komission ja asianomaisten unionin elinten, toimistojen ja virastojen tuella laadittava kansallinen täytäntöönpanosuunnitelma, jossa vahvistetaan toimet ja niiden toteuttamisaikataulu, viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]. Kunkin jäsenvaltion on saatettava suunnitelmansa toteutus päätökseen viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [tämän asetuksen voimaantuloa seuraavan kahdennenkymmenennenviidennen kuukauden ensimmäinen päivä].

Tämän artiklan täytäntöönpanemiseksi jäsenvaltiot voivat saada tukea asiaankuuluvilta unionin elimiltä, toimistoilta ja virastoilta, ja unionin rahastot voivat antaa rahoitustukea jäsenvaltioille kyseisiä elimiä, toimistoja, virastoja ja rahastoja koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Komissio seuraa tiiviisti kansallisten täytäntöönpanosuunnitelmien täytäntöönpanoa.

13 artikla

Seuranta ja arviointi

Komissio toimittaa viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä] ja sen jälkeen viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

Jäsenvaltioiden on komission pyynnöstä toimitettava kertomuksen laatimisessa tarvittavat tiedot viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [yhdeksän kuukautta ennen ensimmäisessä alakohdassa mainittua päivämäärää].

14 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Tätä asetusta sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [kahden vuoden kuluttua sen voimaantulopäivästä].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

26.3.2024

OIKEUDELLISTEN ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO OIKEUSPERUSTASTA

Juan Fernando López Aguilar
Puheenjohtaja
Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta
Bryssel

Asia: Lausunto seuraavan lainsäädäntöehdotuksen oikeusperustasta: ehdotus
asetukseksi rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU)
2021/1148 muuttamisesta (COM(2016)0467 – C9-0039/2024 –
2016/0224B(COD))

Arvoisa puheenjohtaja

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan (LIBE) puheenjohtaja pyysi 15. helmikuuta 2024 päivätyllä kirjeellään¹ työjärjestyksen 40 artiklan 2 kohdan mukaisesti oikeudellisten asioiden valiokunnalta (JURI) lausunnon muun muassa siitä, onko ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttamisesta, jäljempänä 'asetusehdotus' tai 'ehdotettu asetus', oikeusperusta asianmukainen.

JURI-valiokunta käsittelee edellä mainittua asiaa ylimääräisessä kokouksessaan 11. maaliskuuta 2024.

I – Tausta

Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät joulukuussa 2023 alustavaan yhteisymmärrykseen komission syyskuussa 2020 esittämään uuteen muuttoliike- ja turvapaikkasopimukseen² sisältyvistä lainsäädäntöehdotuksista. Sopimuksen osana oli myös muutettu ehdotus asetukseksi kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta³, jäljempänä 'turvapaikkamenettelyasetus', sekä ehdotus asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa⁴, jäljempänä 'kriisitilanteita koskeva asetus'.

Alustavan yhteisymmärryksen jälkeen Euroopan parlamentin ja neuvoston oikeudellisia yksiköitä pyydettiin arvioimaan toimielinten välisten neuvottelujen tuloksia ja antamaan

¹ D(2024)5159.

² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle uudesta muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta (COM(2020)0609 final).

³ COM(2016)0467, 13.7.2016, ja muutettu COM(2020)0611, 23.9.2020 (2016/0224A(COD)).

⁴ COM(2020)0613, 23.9.2020 (2020/0277(COD)).

tekniisiä suosituksia Schengenin säännösten toimivuuden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

Arvioinnin jälkeen oikeudelliset yksiköt suosittelivat Schengenin kannalta merkityksellisten säännösten sisällyttämistä erilliseen säädökseen. Tuloksena oli ehdotettu asetus, joka sisältää olennaisilta osin rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä koskevat säännökset, joista on neuvoteltu ja joista on alustavasti sovittu turvapaikkamenettelyasetuksen mukaisesti, sekä kriisitilanteita koskevaan asetukseen tehdyt poikkeukset ja muutokset asetuksella (EU) 2021/1148⁵ perustettuun rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen. Turvapaikka-asioiden yhteysryhmän kokouksessa neuvoston viiden kiertävän puheenjohtajavaltion⁶ kanssa Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät väliaikaisesti tämän suosituksen ja sitä seuranneen asetusehdotuksen erillisen säädösluonnoksen muodossa. Tämän jälkeen LIBE-valiokunta pyysi JURI-valiokunnan lausuntoa siitä, onko ehdotetun asetuksen oikeusperustana käytettävä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 77 artiklan 2 kohtaa ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohtaa.

II – Asiaa koskevat perussopimuksen artikkelit

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', kolmannen osan V osaston 2 luvussa ("Rajavalvonta-, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka") määrätään muun muassa seuraavaa (korostukset lisätty):

*77 artikla
(aiempi EY-sopimuksen 62 artikla)*

- 1. Unioni kehittää politiikan, jonka tarkoituksena on:
 - a) varmistaa, ettei sisärajoja ylittäviä henkilöitä tarkasteta, heidän kansalaisuudestaan riippumatta;*
 - b) varmistaa henkilöiden tarkastukset ja tehokas valvonta ulkorajojen ylittämisen yhteydessä;*
 - c) ottaa vaiheittain käyttöön yhdenmukainen ulkorajojen valvontajärjestelmä.**
- 2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan parlamentti ja neuvosto säätävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen toimenpiteistä, jotka koskevat:
 - a) viisumeita ja muita lyhytaikaisia oleskelulupia koskevaa yhteistä politiikkaa;***
 - b) tarkastuksia, joita tehdään ulkorajoja ylittävälle henkilölle;*****

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7. heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta osaksi yhdenmukainen rajaturvallisuuden rahasto (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

⁶ Kokoonpanon muoto vahvistettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisessä etenemissuunnitelmassa yhteistä turvapaikkajärjestelmää ja uutta muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta varten, joka allekirjoitettiin syyskuussa 2022.

- c) *edellytyksiä, joiden mukaisesti kolmansien maiden kansalaiset voivat vapaasti liikkua unionin alueella lyhyen ajan;*
- d) *kaikkia tarvittavia toimenpiteitä, joilla otetaan vaiheittain käyttöön yhdennetty ulkorajojen valvontajärjestelmä;*
- e) *sisärajoja ylittävälle henkilölle tehtävien tarkastusten poistamista heidän kansalaisuudestaan riippumatta.*

(...)

79 artikla

(aiempi EY-sopimuksen 63 artiklan 3 ja 4 kohta)

1. *Unioni kehittää yhteisen maahanmuuttopolitiikan, jolla pyritään kaikissa vaiheissa varmistamaan muuttovirtojen tehokas hallinta, jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu sekä laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan ehkäiseminen ja tehostettu torjunta.*
2. ***Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan parlamentti ja neuvosto säättävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen toimenpiteitä seuraavilla aloilla:***
 - a) *maahantuloa ja maassa oleskelua koskevat edellytykset sekä vaatimukset pitkäaikaisten viisumien ja oleskelulupien myöntämiseksi jäsenvaltioissa, myös perheenyhdistämistä varten;*
 - b) *jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeuksien määrittely, mukaan lukien liikkumis- ja oleskeluvapautta muissa jäsenvaltioissa koskevat edellytykset;*
 - c) ***laiton maahanmuutto ja luvaton oleskelu, laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden maasta poistaminen ja palauttaminen mukaan luettuna;***
 - d) *ihmiskaupan, erityisesti nais- ja lapsikaupan torjunta.*

(...)

III – Oikeusperustan valintaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

Unionin tuomioistuin on perinteisesti pitänyt asianmukaisen oikeusperustan valintaa asiana, jolla on perustuslaillinen merkitys, jolla taataan annetun toimivallan periaatteen noudattaminen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artikla) ja jolla määritetään unionin toimivallan luonne ja laajuus⁷.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti unionin säädöksen oikeusperusta ei perustu toimielimen näkemykseen tavoitellusta päämäärästä, vaan sen on perustuttava tuomioistuimen tutkittavissa oleviin objektiivisiin seikkoihin, joita ovat erityisesti toimen tavoite ja sisältö⁸.

Jos toimea tarkasteltaessa ilmenee, että sillä on kaksi eri tarkoitusta tai että siinä on kahdenlaisia tekijöitä, ja jos toinen näistä on yksilöitävissä toimen pääasialliseksi tai määrääväksi tarkoitukseksi tai tekijäksi, kun taas toinen on ainoastaan liitännäinen, on käytettävä yhtä oikeusperustaa, toisin sanoen sitä, jota toimen pääasiallinen tai määräävä tarkoitus tai tekijä edellyttää⁹. Vain poikkeuksellisesti, jos voidaan osoittaa, että säädöksellä on samanaikaisesti useita tavoitteita, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista mikään ei ole toiseen nähden toisarvoinen ja välillinen, tällaista säädöstä annettaessa voidaan käyttää useaa eri oikeusperustaa¹⁰. Tämä on kuitenkin mahdollista vain, jos kyseessä olevia oikeusperustoja varten vahvistetut menettelyt eivät ole keskenään yhteensopimattomia eivätkä heikennä Euroopan parlamentin oikeuksia¹¹.

IV – Ehdotetun asetuksen tavoite ja sisältö

Ehdotetun asetuksen tavoitetta koskevat selitykset esitetään komission vuonna 2020 uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen puitteissa esittämän turvapaikkamenettelyasetuksen muutetun ehdotuksen perusteluissa. Komissio totesi siinä, että se ”*ei katso tarpeelliseksi tehdä kauaskantoisia muutoksia vuoden 2016 ehdotukseen, jonka suhteen lainsäätäjät ovat jo edistyneet merkittävästi*”, mutta se teki vuoden 2016 ehdotukseen *kohdennettuja muutoksia, joilla vastataan näihin erityishaasteisiin. Muutoksilla edistetään tavoitteita ja otetaan yhdessä seulonnan käyttöönottoa koskevan asetusehdotuksen kanssa käyttöön saumaton yhteys muuttoliikeprosessin kaikkien vaiheiden välille henkilön saapumisesta kansainvälistä turvapaikkahakemusten käsittelyyn ja tarvittaessa palauttamiseen*” (korostukset lisätty). Seulonnan aikana muuttajat rekisteröitäisiin ja seulottaisiin henkilöllisyyteen sekä terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien riskien havaitsemiseksi. Tämän jälkeen muuttajat ohjattaisiin ”*asianmukaiseen menettelyyn, olipa kyse turvapaikasta, maahanpääsyn epäämisestä tai palauttamisesta*” (korostus lisätty). Lopuksi määritettäisiin, olisiko turvapaikkahakemus arvioitava sallimatta hakijan maahantuloa jäsenvaltion alueelle rajalla tapahtuvassa turvapaikkamenettelyssä vai tavanomaisessa turvapaikkamenettelyssä. Jos sovelletaan rajalla tapahtuva turvapaikkamenettelyä ja todetaan, ettei henkilö ole suojelun tarpeessa, noudatetaan rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä.

⁷ Lausunto 2/00 (”Cartagenan pöytäkirja”), ECLI:EU:C:2001:664, 5 kohta.

⁸ Asia C-300/89, komissio v. neuvosto (”Titaanidioksidi”), ECLI:EU:C:1991:244, 10 kohta.

⁹ Asia C-137/12, komissio v. neuvosto, ECLI:EU:C:2013:675, 53 kohta, ja siinä mainittu oikeuskäytäntö.

¹⁰ Asia C-300/89, 13 ja 17 kohta; asia C-42/97, parlamentti v. neuvosto, ECLI:EU:C:1999:81, 38 kohta; lausunto 2/00, 23 kohta; asia C-94/03, komissio v. neuvosto (”Rotterdamin yleissopimus”), ECLI:EU:C:2006:2 ja asia C-178/03, komissio v. parlamentti ja neuvosto, ECLI:EU:C:2006:4, 36 ja 43 kohta.

¹¹ Asia C-300/89, 17–25 kohta; asia C-268/94, Portugali v. neuvosto, ECLI:EU:C:1996:461.

Tämän rajamenettelyä koskevan lähestymistavan perusteella komissio muutti turvapaikkamenettelyasetusta lisäämällä siihen säännöksiä kolmansien maiden kansalaisten palauttamisesta luomalla rajamenettelyn tällaisten palautusten toteuttamiseksi ja lisäämällä SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan turvapaikkamenettelyasetuksen oikeusperustaksi. Komissio selitti vuonna 2020 annetun turvapaikkamenettelyasetuksen muuttamista koskevan ehdotuksen perustelujen 2 kohdan oikeusperustaa koskevassa ensimmäisessä luettelamakohdassa, että turvapaikkamenettelyasetuksen oikeusperustana ovat SEUT-sopimuksen 78 artiklan 2 kohdan d alakohta ja 79 artiklan 2 kohdan d alakohta. *Ne koskevat sellaisista toimenpiteistä säätämistä, jotka koskevat yhteisiä menettelyjä turvapaikkaa tai toissijaista suojelua koskevan yhdenmukaisen aseman myöntämisessä ja peruuttamisessa sekä laittonta maahanmuuttoa ja luvattonta oleskelua, laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden maasta poistamista, palauttaminen mukaan luettuna* ja että oli myös tarpeen lisätä viimeksi mainittu oikeusperusta *niiden erityissäännösten vuoksi, joilla säännellään niiden turvapaikanhakijoiden, joiden hakemus on hylätty, palauttamista, erityisesti siltä osin kuin on kyse samaan aikaan annettavasta palauttamispäätöksestä ja hakemusta koskevasta kielteisestä päätöksestä, yhteisistä oikeussuojakeinosta tällaisia päätöksiä vastaan sekä saumattomista rajalla tapahtuvista turvapaikka- ja palauttamismenettelyistä.*”.

Toimielinten välisissä neuvotteluissa lainsäätäjät sopivat alustavasti rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelyistä turvapaikkamenettelyasetuksen yhteydessä, mukaan lukien 41 g ja 41 h artikla, jotka koskevat rajamenettelyä palauttamisen toteuttamiseksi ja säilöönottoa. Loppuvaiheessa lainsäädäntövallan käyttäjät olivat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että Schengenin säännöstön suhteen sovellettavien erilaisten kokoonpanojen vuoksi ehdotettu asetukset on jaettava kahteen osaan: vaikka ensimmäiseen tekstiin sisällytettäisiin kaikki säännökset, joilla vahvistetaan kansainvälistä suojelua unionissa koskeva yhteinen menettely (eli turvapaikkamenettelyasetus), rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä koskevat säännökset poistettaisiin ja sisällytettäisiin toiseen tekstiin (ehdotus asetukseksi, joka on tämän lausunnon aiheena).

Tuloksena on erillinen säädös, jonka tavoitteena on keventää, yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden menettelyjä ottamalla käyttöön rajalla tapahtuva palauttamismenettely. Ehdotetun asetuksen johdanto-osan kappaleissa todetaan myös, että turvapaikkamenettelyn ja palauttamismenettelyn välisen jatkuvuuden varmistamiseksi palauttamismenettely olisi myös toteutettava rajamenettelyn yhteydessä. Ehdotetussa asetuksessa selvennetään myös suhdetta ”tavanomaista” palauttamista koskevaan direktiiviin¹². Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat sellaisen henkilön säilöönottoa, jolla ei enää ole oikeutta jäädä maahan eikä hänen ole sallittu jäädä maahan, maahantulon estämiseksi ja palauttamisen toteuttamiseksi. Rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn olisi myös kriisitilanteessa helpotettava sellaisten laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista, joiden hakemukset on hylätty turvapaikanhakua koskevan kriisin yhteydessä ja joilla ei ole oikeutta jäädä maahan ja joiden ei sallita jäädä maahan. Tämä käy ilmi eri artikloista, erityisesti 4, 5 ja 6 artiklasta, jotka koskevat rajalla tapahtuvaa

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16. joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

palauttamismenettelyä, säilöönottoa ja toimenpiteitä, joita sovelletaan rajalla tapahtuvaan palauttamismenettelyyn kriisitilanteessa.

Ehdotetulla asetuksella muutetaan myös asetuksella (EU) 2021/1148 perustettua rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä¹³ (9 artikla), jotta kyseisestä välineestä voidaan tukea jäsenvaltioiden toimia ehdotetun asetuksen soveltamisessa.

V – Analyysi

Ehdotettu asetus sisältää olennaisilta osin sen, mitä aiemmin olivat turvapaikkamenettelyasetuksen 41 g ja 41 h artikla (ehdotetun asetuksen 4 ja 5 artikla) ja kriisitilanteita koskevan asetuksen 14 artikla (ehdotetun asetuksen 6 artikla) ja vastaavat johdanto-osan kappaleet. Nämä kaikki määräykset liittyvät kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseen, jotka sisältyivät alun perin Schengenin yleissopimuksen II osaston VI lukuun ”*Tarkastusten poistaminen sisärajoilta ja henkilöiden liikkuvuus*” (23 ja 24 artikla). Ne ovat näin ollen kiistatta osa Schengenin säännöstöä, mutta niitä ei ole sisällytetty Schengenin kannalta merkitykselliseen säädökseen.

On olennaisen tärkeää säilyttää Schengenin säännöstön¹⁴ toimivuus ja johdonmukaisuus sekä se, että se on kaikilta osin yhtäältä asiaa koskevien oikeus- ja sisäasioiden pöytäkirjojen¹⁵ ja toisaalta unionin Norjan, Islannin, Sveitsin ja Liechtensteinin kanssa tekemien Schengen-assosiaatiosopimusten mukainen. Lisäksi kaikkia kolmansien maiden kansalaisten palauttamisia Schengen-alueelta on pidettävä Schengenin säännöstön kehittämisenä, sillä kaikkiin Schengen-alueelle saapuviin kolmansien maiden kansalaisiin sovelletaan myös Schengenin rajasäännöstössä vahvistettuja yhdenmukaisia maahantulon edellytyksiä.

Rajalla tapahtuvaa palauttamismenettelyä, myös kriisitilanteessa, olisi sen vuoksi pidettävä osana yhdenmukaista rajaturvallisuutta koskevaa Schengenin säännöstöä. Näin ollen vaikuttaa siltä, että nämä säännökset on nyt perustellusti sisällytetty niiden johdanto-osan perustelukappaleineen erilliseen Schengenin kannalta merkitykselliseen säädökseen, joka perustuu asianmukaisesti SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

Lisäksi asetukseen (EU) 2021/1148 tehdyt muutokset sisällytettiin ehdotettuun asetukseen rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen muuttamiseksi, jotta voidaan tukea jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä varmistaa vahva ja tehokas Euroopan yhdenmukaista rajaturvallisuus ulkorajoilla. SEUT-sopimuksen 77 artiklan 2 kohta muodostaa oikeusperustan toimenpiteille, jotka koskevat muun muassa viisumeja, rajatarkastuksia, unionin yhdenmukaista rajavalvontajärjestelmää ja sisäraajatarkastusten puuttumista. Vaikuttaa siis siltä, että tätä

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7. heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta osaksi yhdenmukaista rajaturvallisuuden rahastoa (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

¹⁴ Ks. mm. tuomio 26.10.2010 asiassa C-482/08, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto (VIS), ECLI:EU:C:2010:631, 48 kohta, jossa tuomioistuin viittaa siihen, että on otettava huomioon [Schengenin] ”säännöstön välttämätön johdonmukaisuus ja tarve säilyttää tämä johdonmukaisuus kyseisen säännöstön mahdollisessa kehityksessä”; ks. myös kyseisen tuomion 49 ja 58 kohta.

¹⁵ Pöytäkirjat (N:o 19) osaksi Euroopan unionia sisällytetystä Schengenin säännöstöstä, (N:o 21) Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta ja (N:o 22) Tanskan asemasta.

määräystä käytetään asianmukaisesti SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan lisäksi, koska tavoitellut tavoitteet liittyvät erottamattomasti toisiinsa ja mikään ei ole toiseen nähden toisarvoinen ja välillinen. Kahden oikeusperustan käyttö olisi näin ollen johdonmukaista tämän asiakirjan III kohdassa mainittujen kriteerien kanssa.

VI – Päätelmä ja suositus

Oikeudellisten asioiden valiokunta päätti kokouksessaan 11. maaliskuuta 2024 äänin 17 puolesta, 0 vastaan ja 1 tyhjä¹⁶ suosittaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 77 artiklan 2 kohtaa asianmukaiseksi oikeusperustaksi ehdotetulle asetukselle.

Kunnioittavasti

Adrián Vázquez Lázara

¹⁶ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Adrián Vázquez Lázara (puheenjohtaja), Marion Walsmann (varapuheenjohtaja), Lara Wolters (varapuheenjohtaja), Alessandra Basso, Ilana Cicurel, Ibán García Del Blanco, Pascal Durand, Daniel Freund (Sergey Lagodinskyn puolesta, työjärjestyksen 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti) Heidi Hautala, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Karen Melchior, Sabrina Pignedoli, René Repasi, Franco Roberti, Michaela Šojdová (Jiří Pospíšilin puolesta, työjärjestyksen 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti), Axel Voss, Javier Zarzalejos.

**LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ,
JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA**

Esittelijä ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

**ASIAN KÄSITTELY
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Otsikko	Rajalla tapahtuva palauttamismenettely ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttaminen
Viiteasiakirjat	COM(2016)0467 – C9-0039/2024 – 2016/0224B(COD)
Annettu EP:lle (pvä)	13.7.2016
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	LIBE 29.2.2024
Esittelijät Nimitetty (pvä)	Fabienne Keller 9.11.2020
Oikeusperustan kyseenalaistaminen JURI-lausunto annettu (pvä)	JURI 11.3.2024
Hyväksytty (pvä)	14.2.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 40 –: 23 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Emil Radev, Karlo Ressler, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Patricia Caro Maya, Romeo Franz, Balázs Hidvéghi, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Philippe Olivier, Róza Thun und Hohenstein, Dragoş Tudorache, Charlie Weimers, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Mathilde Androuët, Laura Ballarín Cereza, Chiara Gemma, Svenja Hahn, Antonio López-Istúriz White, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Nacho Sánchez Amor, Michal Wiezik
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	4.4.2024